

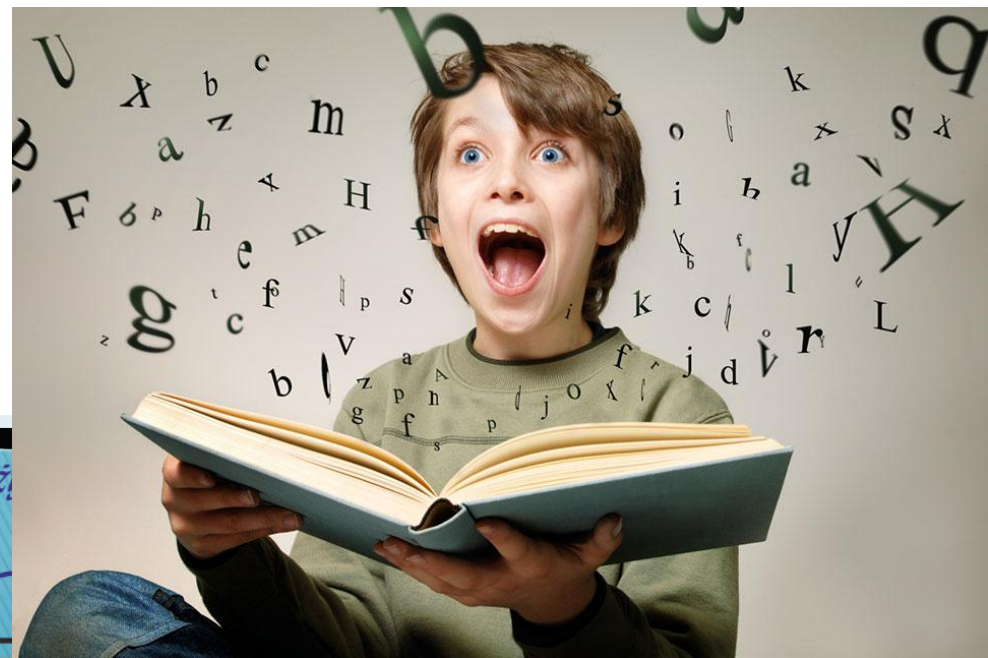
Rola czytania w edukacji

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Formy doskonalenia w I semestrze 2017 r.

Temat	Termin	Prowadzący
KD-9 Gry literackie w szkole	18.11.2017r. , 2.12.2017, godz.9.00	mgr Olga Topolewska
W-49 Wykorzystanie lapbooka na lekcjach języka polskiego	25.10.2017 r., godz. 15.00	mgr Dorota Dąbrowska
KD-10 Rozwijanie kreatywności uczniów	7 i 15.11.2017 r, godz. 15.00, 13.01.2018 r., godz. 9.00	mgr Dorota Dąbrowska

Czytanie- myślenie- uczenie się

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Czytanie

podstawowy wyznacznik rozwoju intelektualnego, a także możliwości poznawczych i społecznych człowieka

Czytanie

Janusz Dunin 1998

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Czytanie to proces konstruowania znaczeń

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Czynność czytania jest bezpośrednio związana z poznaniem; kiedy czytamy nie jesteśmy bierni, ale - wyraźniej niż w innych procesach- spostrzegamy- tworzymy znaczenie.

Manfred Spitzer, *Jak uczy się mózg*, 2012

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Nauczenie czytania polega na
wspieraniu procesu rozwoju
umiejętności **rozumienia**.

Barbara Murawska 2011

Rozumienie tekstu czytanego

- **wydobywanie słów z pamięci** – czytając, odwołujemy się do naszego językowego doświadczenia i czynność ta jest bardziej biegła, gdy posiadamy **rozleglejszy zasób słów**;
- **wyprowadzanie znaczenia słów z kontekstu** – nie zawsze musimy znać znaczenie słowa, naturalną czynnością jest wnioskowanie o jego znaczeniu poprzez kontekst, który tak naprawdę precyzuje znaczenie słów, nierzadko jednoznacznych;
- **rozumienie myśli zawartej w tekście** – jest to podstawowa czynność rozumienia, która decyduje o poprawności odczytania tekstu;
- **reprezentowanie tekstu w postaci modeli umysłowych** – umiejętność ta pozwala obcować z tekstem oraz twórczo go przekształcać.

R. J. Sternberg, *Psychologia poznawcza*

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

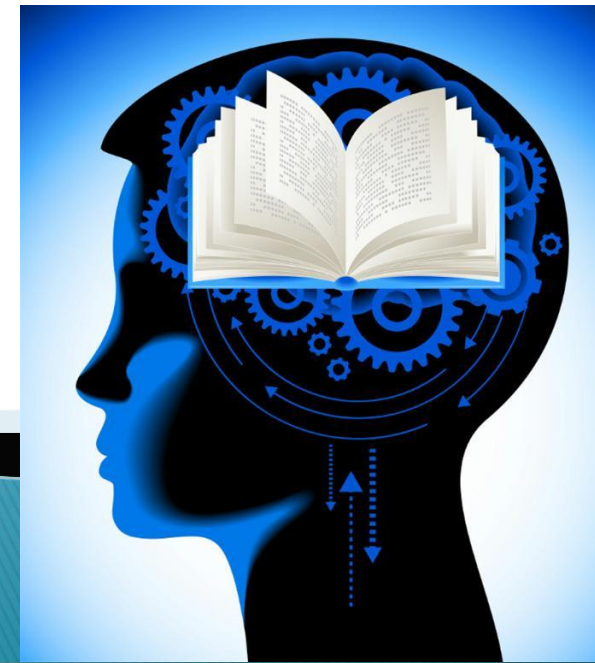
Rozumienie tekstu

- **dosłowne rozumienie tekstu**
- **interpretacja**- odkrycie nieujawnionego znaczenia, przez uchwycenie elementów nie podanych bezpośrednio, lecz na podstawie rozumowania przyczynowo - skutkowego, przewidywania następstw, wnioskowania
- **czytanie krytyczne**- ocena jakości, wartości i wiarygodności informacji zawartych w tekście
- **czytanie twórcze**- stanowi inspirację do własnych pomysłów, pobudza do odkrywania problemów, refleksji

Malmquist 1982

Dzięki procesowi czytania- rozumienia tekstu przekształcają się i rozbudowują struktury poznawcze czytającego.

Barbara Murawska 2011

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

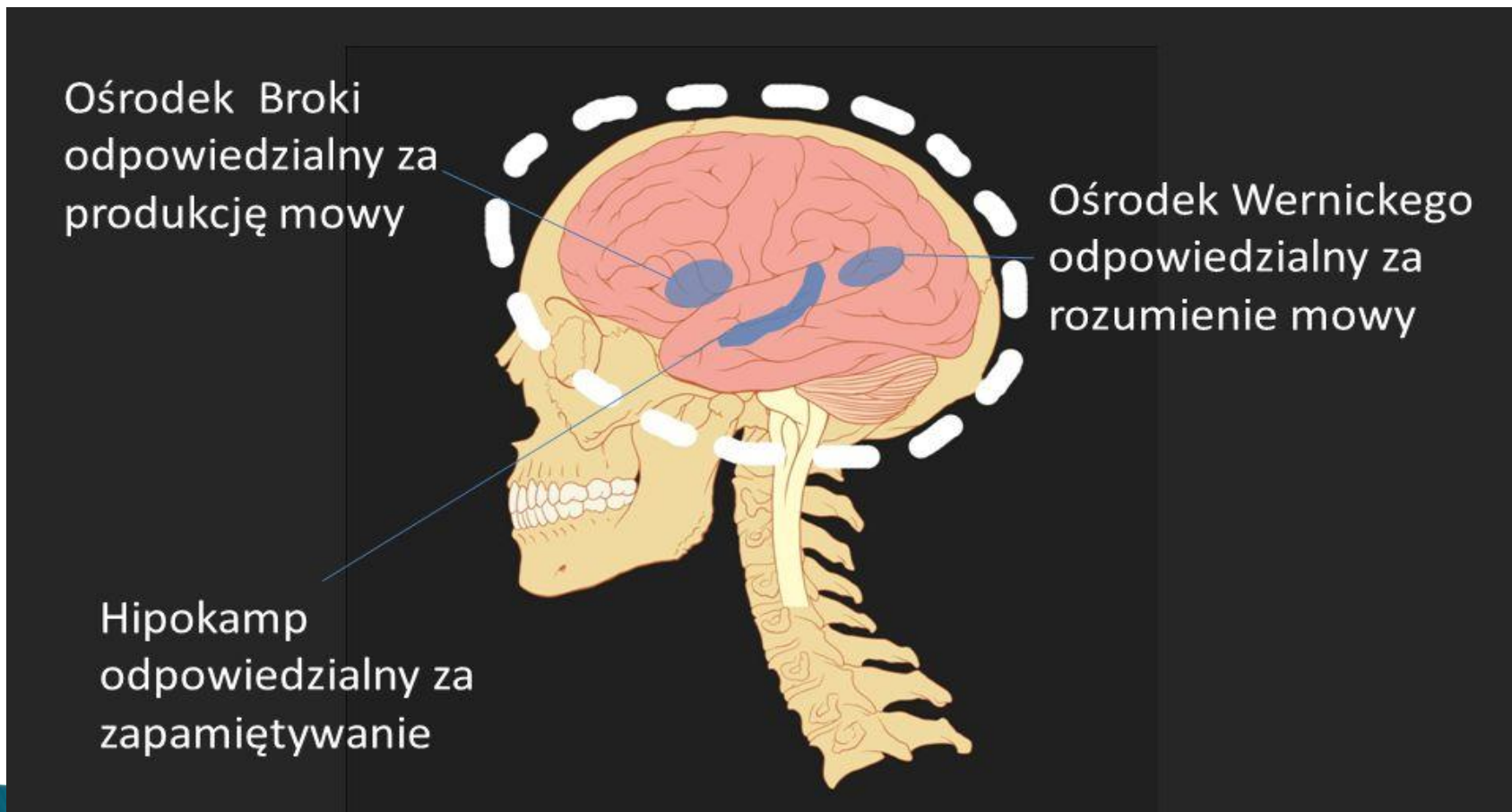

Czytanie jest elementem umiejętności posługiwania się językiem. Nie można mówić o czytaniu w separacji od rozwoju języka.

Goodman 2009

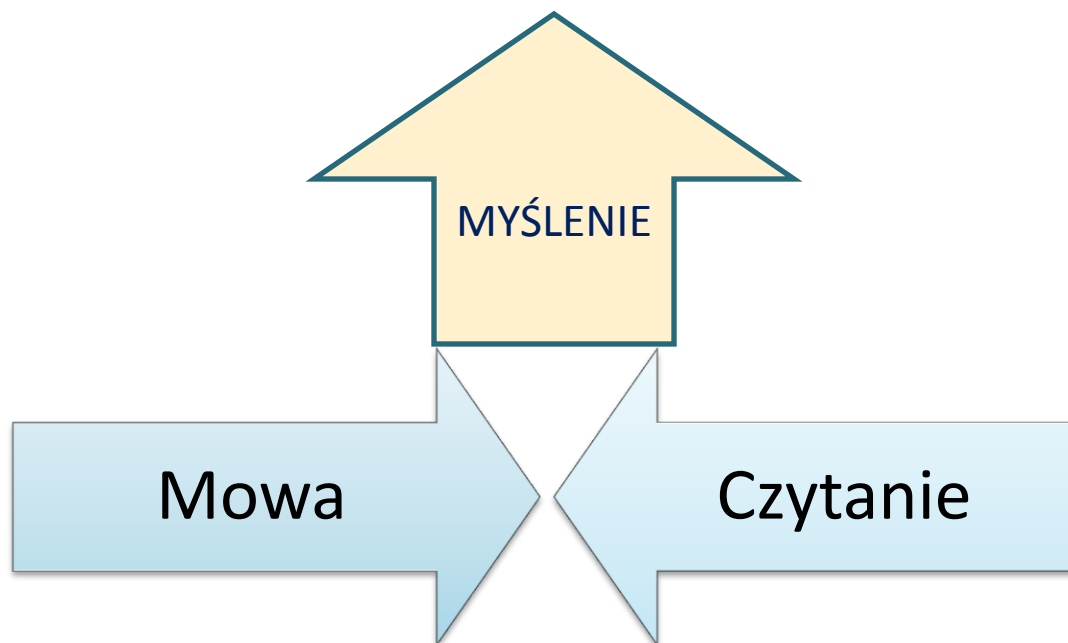
Główne struktury zaangażowane w rozumienie i tworzenie mowy

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

Korzystając z języka ludzie uczestniczą w procesie uczenia się go, ucząc się przez język i o języku.

Goodman 2009

Mowa i czytanie narzędziami myślenia

analiza

synteza

porównanie

abstrahowanie

uogólnianie

Ludzka inteligencja opiera się na zdolności mózgu do przewidywania tego, co wiąże się z danym znaczeniem w oparciu o dane zawarte w pamięci. **Czytanie jest wobec tego przykładem rozumienia całościowego.** Mózg wykorzystuje wcześniej zdobytą wiedzę i doświadczenia do zrozumienia nowych doświadczeń i do stworzenia nowych strategii, które pomogą w zrozumieniu świata.

Goodman 2009

Czytanie w szkole

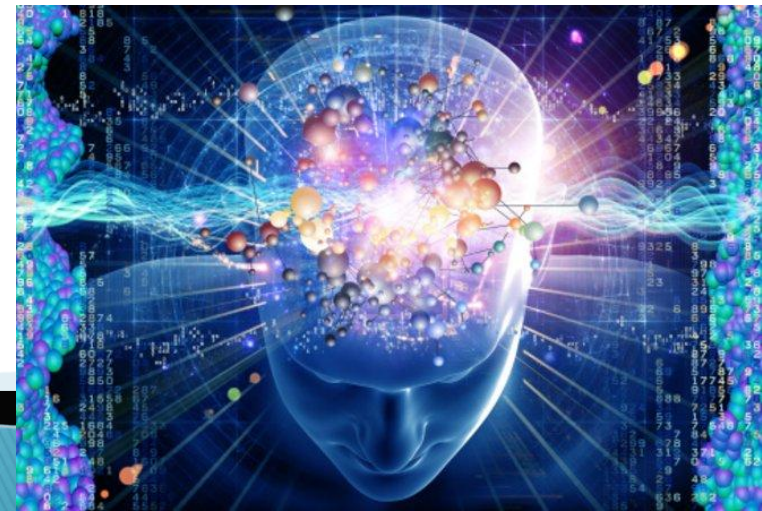
czytanie – rozumiane zarówno jako prosta czynność, jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów w zakresie umożliwiającym zdobywanie wiedzy, rozwój emocjonalny, intelektualny i moralny oraz uczestnictwo w życiu społeczeństwa

czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, **rozwoju osobowego** oraz **aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa**

Czytanie
informacyjne

Czytanie literackie

Gdy czytamy

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

- ✓ tworzą się nowe połączenia neuronalne, wzmacniają się już istniejące,
- ✓ odnawiamy zdolność tworzenia reprezentacji przedmiotów, wrażeń i obiektów,
- ✓ trenujemy myślenie logiczne

- ✓ przekształcamy nasz świat mentalny,
poddajemy rzeczywistość refleksji

Badania

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

- 100 godzin czytania dzieciom sprawiło, że w ich mózgach powstało więcej istoty białej – odpowiedzialnej za komunikację wewnątrz mózgu (Carnegie Mellon University, Grudzień 2009)
- Wielu badaczy potwierdziło, że w czasie gdy czytamy o wykonywaniu jakiegoś ruchu, odpowiednie obszary powiązane z tym ruchem aktywują się w naszych mózgach
- Czytanie fikcji usprawnia umiejętność rozumienia stanów umysłowych innych osób (Oatley, Mar)
- Czytanie fikcji literackiej zwiększa poziom empatii (Emanuel Castano, David Kidd)

Pół godziny czytania redukuje stres
bardziej, niż inne metody
relaksacji.

University of Sussex, 2009

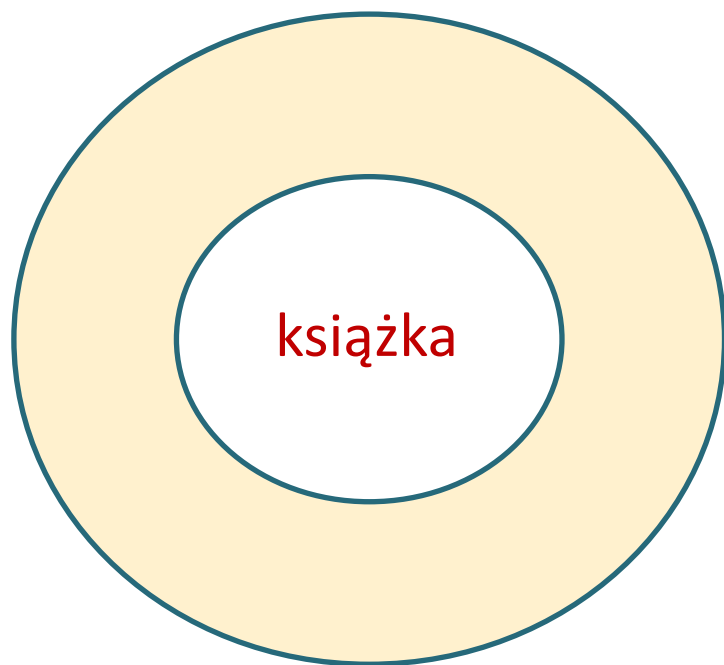
Czytanie w dobie Internetu

Ludzie ze swej natury są istotami które łatwo się rozkojarzają. Książka pozwoliła nam przezwyciężyć ten biologiczny nawyk, oraz wtłoczyć się w ramy znacznie bardziej zdyscyplinowanego myślenia.

Nicolas Carr

Sposób zdobywania informacji

hermeneutyczny

horyzontalny

Czytanie- myślenie- uczenie się

Ludzie, którzy czytają tradycyjny tekst linearny zapamiętują więcej, rozumieją więcej, uczą się więcej niż ci, którzy czytają hipertekst.

Nicholas Carr, *Płytki umysł*, 2011

Czytanie- myślenie- uczenie się

Przebywanie w sieci sprzyja pobieźnemu
czytaniu, chaotycznemu myśleniu
i powierzchownej nauce.

Nicholas Carr, *Płytki umysł*, 2011

Czytanie- myślenie

Dezorientacja i przeciążenie poznawcze zakłócają procesy rozumienia.

Czytanie i rozumienie wymagają stworzenia zależności między przedstawionymi koncepcjami, wyciągania wniosków, uruchamiania zasobów posiadanej wiedzy oraz syntezy głównych idei.

Nicholas Carr, *Płytki umysł*, 2011

Czytanie- myślenie- uczenie się

Prawdziwe przyswajanie wiedzy nie następuje poprzez surfowanie i pobieżne przeglądanie, lecz w procesie aktywnej konfrontacji z tekstem.

Intensywność utrwalania treści zależy od głębokości przetwarzania informacji.

Manfred Spitzer, *Cyfrowa demencja*, 2013

Płytkie umysły

- dekoncentracja
- brak głębszej refleksji
- powierzchowność odbioru
- zaburzenia w myśleniu koncepcyjnym

czytanie

myślenie

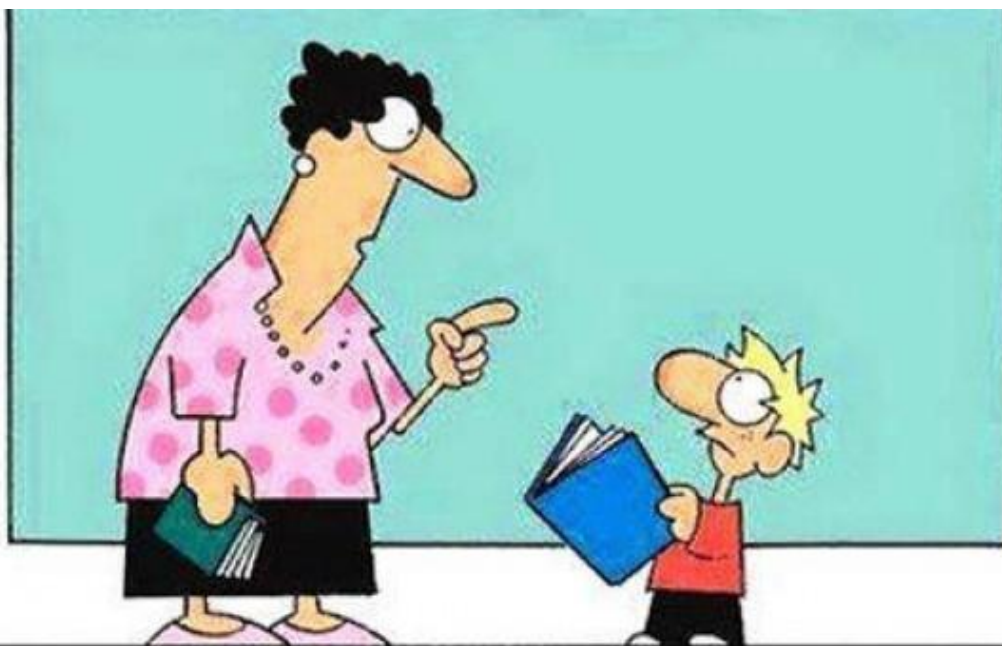

uczenie się

Co z naszym myśleniem?

To zapewne prawda, że nie potrzebujemy ani głębokiej koncentracji, ani głębokiej kontemplacji, aby być efektywnymi i produktywnymi. Niewykluczone, że czeka nas społeczna dewaluacja takich umiejętności, jak czytanie ze zrozumieniem. Wciąż jednak obawiam się, że będzie to prowadzić do mniej interesującego życia intelektualnego i znacznie uboższej kultury.

Nicholas Carr, *Płytki umysł*, 2011

kwejk.pl

To się nazywa czytanie,
tak się aktualizuje
oprogramowanie w mózgu.

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży

